

Rolul bibliotecii în cadrul comunității

CRISTINA DUMITRU
Casa Corpului Didactic, Mureș

Gradul de cultură și civilizație al unei colectivități a fost și rămâne condiționat de instituțiile sale. Biblioteca se înscrie între cele cu importanță civilizatoare mai presus decât altele, fiind suma cunoștințelor umane la un moment dat.

Funcțiile actuale ale bibliotecilor se extind și se diversifică în permanență, în timp ce continua democratizare a proceselor sociale modifică modelul tradițional de organizare a spațiului, fiind necesare zone special amenajate pentru activități de socializare, de atenuare a sentimentelor de izolare, generate de viața curentă.

O politică culturală adecvată, care funcționează pe principiul accesului liber și egal la informație și la experiențele culturale ale tuturor membrilor societății, ar ajuta mult bibliotecile în demersul lor.

Biblioteca își propune să găsească noi metode de punere în valoare a potențialului propriu, astfel încât infinitatea de cunoștințe și experiențe umane existente în colecțiile proprii să ajungă la beneficiari, reușind să ofere acestora noi mecanisme de raportare la mediul social, economic, tehnic, politic, în care trăiesc.

Biblioteca mileniului trei devine un spațiu atractiv pentru viața comunității, adoptând o atitudine practică, dinamică, receptivă la nou și flexibilă, facilitând accesul la întregul capital de informații al societății umane. Percepția publicului asupra serviciilor de bibliotecă modernă se va schimba rapid, propulsând-o în poziția de centru cultural al comunității în care funcționează.

Rolul personalului în formarea percepției și a experienței utilizatorilor nu trebuie subestimat. Bibliotecarul este primul punct de

contact cu serviciile bibliotecii, iar o experiență negativă poate influența percepția utilizatorului asupra serviciilor oferite. Conștientizarea acestuia asupra rolului său determinant în promovarea serviciului public este foarte importantă: un comportament profesional adecvat creează o satisfacție individuală celui care apelează la un serviciu anume, el fiind tentat să revină.

Biblioteca poate interveni în formarea percepției utilizatorului prin modalități de cunoaștere, și chiar de modificare a acesteia, cu scopul de a oferi o imagine realistă a serviciilor. Comunicarea și prezentările publicitare adecvate pot crea o imagine pozitivă, care să fie utilă atât comunității cât și utilizatorului individual. Controlul asupra percepției poate induce și un control asupra expectanței, în măsura în care cele două dimensiuni interacționează permanent, iar comunicarea bibliotecă - societate este un proces continuu.

A fi bibliotecar: meserie ori profesiune ?

Prin vechimea și importanța profesiei, bibliotecarul are o recunoaștere de facto din partea opiniei publice. El este prețuit pentru munca sa, dar continuă să fie considerat în multe privințe un „auxiliar” al altor profesii. Munca bibliotecarului este considerată nobilă, de mare elevație spirituală, dar statutul său profesional, chiar social îl menține la periferia sistemului recunoscut de valori.

Bibliotecar - o ocupație ca oricare alta. El a cuprins toate datele pe calculator, catalogând tematic, dar și alfabetic. El este cel ce-ți poate oferi o informație în plus despre oricare volum și cel care te antrenează în activitățile culturale ale bibliotecii, o lansare de carte, un colocviu pe diverse teme actuale: sociale, politice, o discuție cu un cunoscut critic contemporan, o comemorare a unui mare poet, o întâlnire cu scriitori, un cenaclu pentru tinere talente.

Bibliotecarul mai are o serie de alte activități pe care cititorul nu le știe: evidența zilnică a cititorilor, prelucrarea tranșei de cărți nou achiziționate, înregistrarea lor în registrul inventar, pregătirea individuală,

realizarea unor expoziții de carte, scrierea unor studii referitoare la bibliotecă - pagini ce vor fi înserate într-un volum ce comemorează zilele bibliotecii.

A fi bibliotecar înseamnă să lucrezi cu publicul, să te adaptezi unor condiții de lucru, să fii veșnic surâzător și amabil!

A fi bibliotecar înseamnă pasiune, răbdare, pricepere, pregătire, aplomb. Amabilitate, respect, bunătate, bun-simț, infinită bună dispoziție - iată primele arme ale bibliotecarului.

A fi bibliotecar înseamnă stăruință și entuziasm, cultură și informație, spirit creator și perseverență.

Poate, de aceea, în ciuda aparențelor, a fi bibliotecar înseamnă **profesiune**, și nu **meserie**, așa cum se grăbesc unii s-o categorisească.

Bibliotecarul lucrează pentru alții, învață mereu să-și construiască relația cu oamenii pentru care lucrează. Eforturile sale intelectuale și fizice rămân undeva în spatele rezultatelor elevului, profesorului, cititorului în general. El personalizează spațiul bibliotecii cu experiența sa, cu personalitatea sa, cu pregătirea sa profesională, cu respectul pentru sine și pentru profesia aleasă. Suprema creație a bibliotecarului este, însă, *biblioteca*. El îi determină conținutul și liniile de forță după care se orânduiește materialul amorf al colecțiilor, de aceasta depinzând accesibilitatea bibliotecii.

Nu putem să ne închipuim lumea fără biblioteci și, implicit, fără bibliotecari, deoarece bibliotecarul este prietenul cărților, el apără cărțile de stihiiile naturii, dar și de furia oamenilor ajunși în vârful ierarhiei sociale și care consideră că nu mai au nevoie de biblioteci.

Biblioteca este o instituție de cultură, de care beneficiază cei mai diferiți cititori, de la cel mai complex din punct de vedere intelectual la cel mai simplu om care dorește să citească ziarele săptămânal, de la cel mai mic lector din clasele primare, la cel mai în vârstă etc.

Biblioteca creează acea atmosferă solemnă, sobră, de studiu, iar Bibliotecarul este specialistul care te îndrumă în *Lumea* atât de minunată a cărților.

Bibliotecarul este într-o continuă perfecționare, desfășoară o muncă asiduă, învățând, în același timp, despre noile tehnologii informaționale.

Iată, deci, că avem de-a face nu numai cu o ocupație pur și simplu, ci cu una dintre cele mai frumoase, mai distinse, mai nobile: **profesiunea de bibliotecar**.

O bibliotecă nu este un depozit inert, o comoară înghețată de valori nebănuite cuprinse sau expuse sistematic pe rafturi, un templu babilonic care s-a înălțat de la unicatele manuscriselor, incunabilelor legate în lanțuri pentru a nu fi prădate în Evul Mediu, până la milioanele de exemplare, pe care le numără acum orice mare instituție similară din lume. O bibliotecă este un templu al lecturii, al discursului în tovărășia celor mai de seamă spirite ale culturii universale, de la îndepărtata Antichitate până la ultimii contemporani.

Biblioteca trebuie să fie un for de comunicare între cititor și aceia care creează sau pun în circulație cărțile.

Bibliotecarul este un element stimulator, care nu se mărginește a fi numai custode al depozitului de gândire și artă, ci caută să fie un difuzor al culturii ce sălășluiește în incinta instituției cărților; el nu este un funcționar pasiv, ci un factor stimulator, care caută, cu orice prilej, să pună în mișcare cartea. El este un îndrumător al cititorului începător pe care îl poate modela prin sfaturile sale, în procesul evolutiv al lecturii, având mereu în fața ochilor, poate cea mai cuprinzătoare definiție a actului magic al lecturii, pe care a dat-o cronicarul român Miron Costin: „... *că nu iaste altă și mai frumoasă și mai de folos în toată viața omului zăbavă, decât cetitul cărților...*”

Bibliotecarul trebuie să ducă o muncă într-adevăr diferențiată în raport cu profilul bibliotecii sale și al cititorilor care o frecventează. Corelând structura fondului de publicații cu setea și necesitățile de lectură ale cititorului, bibliotecarul utilizează cele mai variate modalități de activare specifică, totdeauna determinate de voința dezvoltării armonioase a personalității umane. Aria lui de investigație trebuie să fie servită de cele mai moderne mijloace ale informării, grație cărora ele trebuie să poată pune la îndemâna cititorului ultimul document, ultima cercetare.

Un bibliotecar trebuie să fie el însuși un mare pasionat cititor. El trebuie să aibă permanent în vedere faptul că primirea cititorilor reprezintă o

componentă esențială a muncii sale, pentru că de modul în care cititorii sunt primiți depind numeroși factori legați de bunele raporturi ale bibliotecii cu utilizatorii săi. În relația cu cititorii este extrem de important aspectul uman. O bibliotecă, chiar cu acces liber, dar fără bibliotecar este tristă și rece.

Dialogul cu cititorii este un lucru de care trebuie să se țină seama în permanență. Primul contact are o importanță deosebită pentru că acesta contribuie la fixarea imaginii bibliotecii în spiritul noului beneficiar. O primire proastă are efecte dezastruoase și de lungă durată. Pentru o bună primire a cititorului nu există reguli, ci exigențe umane. Bibliotecarul trebuie să dovedească tact, să cunoască psihologia cititorului, să fie discret, să aibă disponibilitatea și calmul de a-l asculta pe acesta.

Serviciile culturale în general, serviciile de lectură, mai ales, prin finalitățile lor educative, satisfac nevoi și aspirații ale indivizilor și grupurilor sociale în perspectiva devenirii umane.

Mircea Eliade scria: „*Cetim ca să trecem examene (deci lectura studiu), ca să omorâm timpul (lectura de loisir) sau cetim din profesie (deci lectura informativă).*” Lectura ar putea fi un mijloc de alimentare spirituală continuă, nu numai un instrument de informație sau de contemplație.

O concluzie importantă este că accesul la o colecție diversă și mare din bibliotecă este unul din elementele esențiale în încurajarea copiilor să citească ca și faptul că motivația lecturii este determinată de cunoașterea acelor cărți care au un rol modelator asupra comportamentului. Există o relație directă între modul cum este stimulată motivația lecturii în școală și opțiunile pentru lectură ale elevului.

Cartea, ca element component al culturii unei națiuni, face parte din acele bunuri a căror valoare se definește prin relația ei cu publicul (utilizatorul).

Citind o carte, fie ea cu conținut istoric sau literar, tehnic sau științific, fiecare simțim că realizăm o punte între oameni, generații, epoci și popoare. Cartea ne îmbogățește, ne transformă, ne face să acumulăm comorile lumii trecute, prezente și viitoare, în timpuri și spații diferite. Prin

carte cunoaștem, depășim orizonturi noi, progresăm și ne înflorim sufletul, mintea, viața și spiritul nostru.

În epoca informațională, lupta dintre Galaxia Gutenberg, a cuvântului și comunicării scrise, și cea a Galaxiei Marconi, a informației rapide, vizual – auditive, duce la și va determina perfecționarea fiecăreia: a tehnicii de realizare a cărții ajungându-se la cartea electronică și la elemente vizual - auditive din cele mai sofisticate. Conlucrarea celor două galaxii va duce la aprofundarea, profesionalizarea preocupărilor intelectuale, la dezvoltarea eu-lui, la acel homo tehnicus caracterizat prin dualitatea structurii sale: rațional - științifică și sensibilitatea spiritului - estetică. Cartea are la bază elementul extraordinar al posibilității de reflecție. Lectura protejează independența gândirii umane, este mod de cunoaștere, perfecțiune în gândire și simțire.

Cartea - ca manieră specială de a trăi - a constituit de la apariția ei - un mediu optim de comunicare între oameni, o cale puternică de transmitere de la un timp la altul, de la o societate la alta, de la un popor la altul, a valorilor culturale, științifice, artistice, zămislite în fiecare colț din lume. Cartea a fost, este și va fi un liant ce creează, dezvoltă și menține multitudinea și varietatea relațiilor interumane, pe care se sprijină existența socială.

Library' s Place Inside the Community

Abstract

The paper is trying to emphasize the librarian occupation, considering it not just a job, but a calling. The librarian is the first person somebody sees when entering the library; thus, he is first responsible, through his attitude and dedication, for the image he creates for the library.

The librarian is also responsible for the better organization of the library space and collections. He must read for the others, learn for the others and be prepared to answer all the questions that readers might have.